

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 9 czerwca 2020 r.

DUS-III.501.39.2020.JŻ

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Biuro Rzecznika
al. Solidarności 77
00 - 090 Warszawa

W odpowiedzi na pismo z dnia 22 maja br. znak: III.7065.53.2020.JA, w sprawie przedstawienia stanowiska oraz zainicjowana działań legislacyjnych, dotyczących wydłużenia od dnia 25 maja br. uprawnień do dodatkowego zasiłku opiekuńczego dla rodziców oraz opiekunów prawnych dzieci do lat 8, w związku z nieprzewidzianym zamknięciem placówek: żłobka, przedszkola, szkoły lub klubu dziecięcego z powodu koronawirusa oraz w sytuacji, gdy żłobek czy przedszkole będą otwarte, ale rodzic podejmie decyzję o osobistym sprawowaniu opieki nad dzieckiem, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Dodatkowy zasiłek opiekuńczy został wprowadzony ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374, z późn. zm.). Przysługuje on m.in. w przypadku nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola, szkoły lub klubu dziecięcego z powodu COVID-19, do którego dziecko uczęszczało.

Przepisy przyznają także prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego ubezpieczonym rodzicom lub opiekunom osób pełnoletnich niepełnosprawnych, zwolnionym od wykonywania pracy z powodu konieczności zapewnienia opieki nad taką osobą w przypadku zamknięcia z powodu COVID-19 placówki, do której uczęszcza dorosła osoba niepełnosprawna.

Należy podkreślić, że zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 maja 2020 r. w sprawie określenia dłuższego okresu pobierania zasiłku opiekuńczego w celu

przeciwdziałania COVID-19 (Dz. U. poz. 855) w związku z ograniczonym otwarciem żłobków i przedszkoli od dnia 6 maja br., dodatkowy zasiłek opiekuńczy przysługuje również w przypadku:

- 1) niemożności zapewnienia opieki przez żłobek, klub dziecięcy, przedszkole, placówkę pobytu dziennego oraz inną placówkę lub podmiot zatrudniający dziennych opiekunów lub decyzji ubezpieczonego z powodu czasowego ograniczenia funkcjonowania tych placówek w związku z COVID-19, przez okres niemożności zapewnienia opieki przez te placówki,
- 2) oraz gdy, ubezpieczony podejmie decyzję o osobistym sprawowaniu opieki.

Prawo do dodatkowego zasiłku opiekuńczego zostało przedłużone do 14 czerwca br.

Warto podkreślić, że liczba dni uprawniających do dodatkowego zasiłku opiekuńczego – wymiar czasowy zasiłku został kilkakrotnie wydłużony przez rząd pomimo tego, iż specustawa z dnia 2 marca 2020 r. w pierwotnym brzmieniu przewidywała powyższy zasiłek jedynie w wymiarze 14 dni.

Ponadto informuję, że trwają prace legislacyjne, by dodatkowy zasiłek opiekuńczy, przysługujący rodzicom w związku z zamknięciem placówek opiekuńczych, został przedłużony do 28 czerwca. Ustawa z dnia 4 czerwca 2020 r. *o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw*, który jest obecnie przedmiotem prac Senatu RP – przewiduje wydłużenie prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego na dotychczasowych zasadach do dnia 28 czerwca br., czyli do końca roku szkolnego. Przepisy ustawy w tym zakresie mają wejść w życie z dniem ogłoszenia z mocą od 25 maja 2020 r. Jednocześnie przepisy ustawy przewidują możliwość dalszego wydłużania prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego w drodze rozporządzenia, aby można było przedłużyć przyznawanie zasiłku opiekuńczego o kolejne miesiące w przypadku braku możliwości zapewnienia opieki dzieciom w miesiącach wakacyjnych np. przez żłobki i przedszkola. Rozwiązanie to wychodzi naprzeciw oczekiwaniom rodziców, którzy z różnych względów podejmą decyzję o osobistym sprawowaniu opieki nad dziećmi.

Mimo niezakończonego procesu legislacyjnego, rodzice dzieci do lat 8 mogą składać wnioski o wypłatę dodatkowego zasiłku opiekuńczego za okres od 25 maja 2020 r. zarówno do ZUS, jak i płatników składek (pracodawców, zleceniodawców). Płatnicy składek, którzy wypłacają zasiłki, powinni więc przyjmować wnioski swoich ubezpieczonych o dodatkowy

zasiłek opiekuńczy z tytułu opieki nad dziećmi do lat 8 za okres od 25 maja 2020 r. Nie zmieniły się także zasady występowania o dodatkowy zasiłek opiekuńczy oraz wzór oświadczenia do uzyskania dodatkowego zasiłku opiekuńczego.

Jednocześnie podkreślam, że przyznane na wniosek ubezpieczonego rodzica lub opiekuna prawnego świadczenie pieniężne, wynikające z prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego ma charakter wyjątkowy i incydentalny - jest odpowiedzią na istniejący stan epidemii koronawirusa. Natomiast świadczeniem właściwym w związku z zaistniałym ryzykiem ubezpieczeniowym (tj. przedmiotowy przypadek nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola, szkoły lub klubu dziecięcego lub choroby niani lub dziennego opiekuna sprawujących opiekę nad dziećmi) pozostaje – po zażeganiu stanu epidemii – wyłącznie zasiłek opiekuńczy. Inaczej mówiąc – obecne świadczenie przysługujące w ramach prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego istnieje w porządku prawnym obok dotychczas funkcjonującego zasiłku opiekuńczego. Stąd, zgodnie z obowiązującymi przepisami dla rodziców i opiekunów dzieci do lat 8 zasiłek opiekuńczy przysługuje również na ogólnych zasadach wskazanych w ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 870).

Jeśli przed wejściem w życie ustawy ubezpieczony wystąpił o zasiłek opiekuńczy na ogólnych zasadach, określonych w ustawie zasiłkowej z tytułu zamknięcia placówki, do której uczęszcza jego dziecko, okres ten nie powinien być liczony do limitu 60 dni wypłaty zasiłku opiekuńczego w tym roku kalendarzowym.

Pragnę podkreślić, że wszystkie sygnały i uwagi wpływające do resortu dotyczące prawa do dodatkowego zasiłku opiekuńczego są w miarę możliwości uwzględniane w ramach kolejnych nowelizacji przepisów.

Z poważaniem

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Stanisław Szwed

Sekretarz Stanu

/-podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym